

Wilhelm L. Krodner

1852 - 1865

Göteborg 2 19. Nov. 1863

Min Kära Mamma!

Ynnan kort d. o. s. i mediet af nästa
Månad, förestår min nedresa. Samtidigt har
det varit Maglénas afsigt, att lemna Göteborg,
för att taga sig något rum i Calix. Det gör mig
dock ondt om gumman, det synes ockta på henne,
att hennes vänliga belägenhet tycker henne, hon är
nu alderstigen och hennes krafter äro märk-
bart för svaga för att hon länge skulle kunna sköta
sig med eget hushåll för sig. Man frågar sig, hur
förs hon ej finner sig till att bo tillsammans med
sin työter, de som kunna förhållande, säga dock,
att det ej är att undra på. Min hemställan till
och förfrågan hos Mamma och öfriga meddelare
i Göteborg är nu, om det ej skulle lata sig
göra, att hon skulle få en fristad här. Hon
kunde i måne vara smet till hemmet, utan att

May kan inte stäpa

Hu Henrika Bergman

Konstl. Lärarinna
Hörschallan
Rosenvik

Richardson d. 29th 1865

Min Kara Mamma!

Tack för Mammans
välkomna bref! Mamma blir väl
bra öfverraskad att redan nu finna
Leopold i Sthm. Jag har dock
änst då detta lämpligast, och i sam-
råd med August expedierar jag
honom, dels emedan en landresa
alltid blir dyrare, dels emedan
det är bra mycket bättre för honom
att få genomgå sin nationals
läsning i Sthm än hvarje, d

Lesoken är också tacksamma.
 Maria Carlstedt är alltid så
 hjertlig, saknad af H^{er}ren
 och sina vänner der. J^ust
 faller henne ibland, tygnad
 då hon känt sig stå på en
 sam här, men hon får af en
 stryka att afsvinna, och tygnad
 vid stora sammanträffande
 vid godt mod. Hennes skola
 har nu kommit i gång; hon
 har 10 elever. — J^ust finner
 jag mig af en rätt val, har
 full sysselsättning med Bokslut.
 Mammans hängivenhet
 Wilhelm

Stomach the Blood and Septa Arteriae

allt är gjort på 14 dagar, dels
 och emedan jag gärna vill hafva
 den ynglingen, som jag tänkt taga
 från H^{er}. till boden, någon tid på
 platsen, ännu emedan jag är h^{er}af.
 Leopold skulle då vara utan verk-
 samhet, om han stannade längre.
 Skulle ej genast plats kunna
 skaffas åt honom, så skulle
 han kanske kunna användas
 något på kontor och tillika
 möjligen få någon hjälp till
 förhållan i sina kunskaps-tycken.
 Jag nämnde om att
 taga en yngling hit; jag har

insett att detta är aldeles
 värdigt; Bergbom skulle ej kun-
 reda sig entom, itynglighet da är
 skola göras i contanter. Ynglingen
 har goda recommendationer, som
 hygglij åt och har wana vid
 görmat. Med Leopold
 medtändes en lada fogel, i h^{er}
 jag särskilt innesluttat några
 åt Angelica. Allt står väl
 till här; läkerna hafva be-
 hörgen framkommit och utdelat.
 Från Barnhemmet ha
 jag helat; jag besöker de
 hvar gång jag är till.

Har ej ordning för min meddelat, du gör mig litet

Fru H. Bergman

Björksås.

Waldemarsudden d. 3. Sept. 1852

Min dyrbara Mamma

Emedan jag wet att mammas
barns andeliga wäl närmast lig-
ger mamma om hjertat, så wile jag
saga mamma det. Nu är mitt
hjerta, som en torr mark. Jag känner
hvarken någon bunnande kärlek
till min frälsare, ej heller till bö-
nen, som, ehuru jag framstammar
några ord, dock blir ej annat än
en munwader; ja, om ej J. H. E. R.
ren af stor nåd uppväcker mig
så skulle jag gå för ewigt för-
lorad. Den enda trösten är den

att Carl ofta nämnde: det kommer
väl den tid då Gud tar hjertat
kelt till sig, då han finner det för
gott. Hej, Mamma! detta måsta
jag säga med tårar, att jag har
vänt grefligt otacksam emot min
Frälsare, som så ofta har klappat
från mitt hjertas dörr; och emot Mamma,
som genom sina förbön tillika
med Frälsarens kärlek, har gjort, att
jag ej alldeles (som jag hoppas) har förlu-
stat nåden. Nog ha vi här uppmär-
ningar, som borde avveckla oss att
skynola. Det är nemligen så många
af bekanta, som ha dött: Knut
Carlqvist, prins Gustaf, som mamma
viest vet, Georg Hünfchenschreiber
och Katinika, som Pappa nu först talar
om hafva dött i väras, hvilket vi
ej för vieste. I skolan går det
nått bra. Emil har till stor glädje tagit

examen i Räkna och Geometri och har förhunda
kommit i andra klassen. Gustaf tentar i
Latin och jag tar lektioner i Algebra och skall
snart taga examen i Latin.

Nog se vi här hvad en mor
vill säga, att känns så halft, och
så tomt, hur bra vi än må hafvat.

Ett sällskap är flitigt för re-
ligions saken, hvaribland Henschen
häftigt talar emot statskyrkan, bland
andra tala Lundbergson, Ignell m. p.
deras tal står i Svensk tidningen, och
Mamma har troligtvis hört fört af
Hennika att jag hade ondt i haljen den
är nu bra och jag har börjat att ef-
ter doctor Lundbergs föreskrift tvätta
haljen med saltvatten; nästan är åfven
i det mesta bra, hvilket doctor Lundberg
sade vara skroflar. Hanske August
ej tyckte att noterna vare så vackra,
men det är svårt att välja noter, som
på en gång äro så långa att August k

Julia som och tillika vacker. Carl hade mig ej stöika till

Wadstena den 1 Juli 1854.

Myt älskade Mamma!

Tack för all Mammans kärlek emot mig,
jag ser själv att mycket återstår för mig deri. Och!
bed för mig, att ej mitt hjerta måtte kallna, blifwa
förfruset, hwarpa Guds Andas nåde klappningar blifva
blifvit förspillda; ja, jag wet, att Mamma beder
för mig, liksom för oss alla, måtte ingen af oss stanna
qwar i kärlek till wärlden! Jag ser ej hos mig något
framåtskudande, någon närmare förning med min
frälsare, mitt hjerta är likt en öken, hvarst
finnas swag längtan efter watten.

Mamma will wäl weta något om wår
för närvarande äro wir i Wadstena, hvarst wir
blifwa till Söndags middag. Sedan
ur till Omberg, Gunna och Jonköpung.

En Hvarika Bergman

Storckholm

Waldemarssölden

från vi med ångbåt äro resa till Hotala,
stanna där en dag, för att se verkstäderna, och sedan
fortsätta vår väg till Stockholm. Hinn vi så
ha vi tänkt göra ett besök hos prosten Norström
i Banaup två mil från Jönköping. Vår resa har
hittills gått mycket bra, utan några svårigheter.
Men vår resa varit rolig, jämförligt rolig
går bli dock att komma hem, hvilket vi
hoppas kunna göra om Lördag förmiddag
med ångbåten Gatheborg.

Gustaf ber mig säga så mycket, huru
älskar jag innesluta mig till alla de
dyrbara vänner i hemmet.

Farväl!

Från Mamma

Wilhelm

Göteborg d. 28
1858

Dyra Mamma!

Ännu tack för Mammans här-
komna brev med åtföljande paket, hvil-
ka ej för än är gån den 27 kommo mig
tillhanda. Jag läste under tårar och
blygsel de första orden af Mammus brev,
emedan jag vet, huru ofta jag gjort
Mamma ledsen, men de gladda mig,
och jag jag, att alla var förgäfel, tack
af hjertat därför! Oaktadt mitt
sinne är nedstämt och jag ej inför

Björkfors.

Em. Henrika Bengman?

Mathem

några varma känslor, så kan en
sådan kärlek och omsorg ej annat än
uppföras genkärlek.

Som Mamma troligen redan
hört, hafva vi lemnat Upsala, gjort
ett par dagars besök på Hårstend
och ämnat just nu företaga en ^{resande} ~~resande~~ ^{party}
till London, stanna der några
dagar och återvända på en
annat fartyg. Vi hafva redan
flyttat om bord på en skonare,
hvars kapten är en mycket
hyggelig man, men afseende
till fördrygas någon eller
några dagar för motvind.

Roberts hetsa är lika som
i Stockholm, han hostar än

mer än mindre och får upphålla,
men har under hela resan haft mera
krafter än hemma.

Mamma frågar hur
stormen på hitusen bekommit
oss, visserligen blåste det mycket
hela wagen, men på Bräcken
kom blästen från land, så att
vi ej kände den för mycket,
på Wotum och Wenem blåste den
alltid skarpast, då vi voro nä-
mare land, på Wotum var jag nä-
got sjösjuk men det gick snart
öfver, wärme blir det på Korolje
om vi få bläst. Hjertliga helsningar
till alla på Björkfors särskilt
för hans bref. Mammans

Uppsala d. 16 Jan. 1864.

Älskade Mamma!

Efter genomläsandet af Mammias
bref sätter jag mig genast ned för att
få utsaga mina tankar och söka, hvad
får mig ankommer, afgeja den oro, Mam-
ma för min skull hyser. — Det är
obehagligt att tala om andra men-
niskor, men stundom är det dock nöd-
vändigt. Nu I är en kvinna, hos
vilken, såsom ty var ofta förhållandet

fullt på, som han sade. — För julen
kom en landsman upp till Ludvig och
bad att få låna hans pels; han
kunde ej göra det, emedan han ej
behöfde den. Landsmannen^{resten} till sin
hembygd utan pels, förkyllde sig under
vintern och kom till de sina med dö-
den i sitt skote. Ad observandum!

Jag kan ej nu skrifa mer, utan
säger därför, med hjertlig tack
för hälsningen, farväl! —

Vårn helsade I alla, hvars
sorge medbröder jag begär att
få vara! — Ma försakelsen att,
det dyrbaraste vi kunna äga,
vårda oss gifven och förskad;
ty någon annan väg till lifet
är genom döden finnes icke!

Ma brödrarna, om de önska veta
hur jag har det, låta dessa rader

och hyser, som skrifvit att godt haf och hvilket jag helst vill berätta
Mammias Micholius

är, christendomen fast i många afse-
ende blifva i² påhänge. Osanning
i wärendet har blifvit hennes an-
dra natur. detta ser jag, men för
sag till öffen bekännelse viker jag
helt och skall afhålla mig från
utgång med huset. Och äro utade
bajels ar mindre dragning till
hvad jag ar än till hvad jag har.
(ej mina ord, men hvilkas tanning)
jag inser och på detta fall kan
tillämpa.) Det ar ej kärlek i sann
bemärkelse; jag har ej heller motta-
git den, och skall ej heller göra det.

Sota Mamma! jag beder som
att litet barn: var ej orolig! ty då
bli jag också orolig, och detta ar ej tro.

Jag har nåd att ibland sucka till
min fader och vägen ar ej genom
öppen otrohet, stängd. - Jag ar dock
tacksam för breven; de hafva styrkt
mig i den opposition, som velat ut-
bilda sig imot mig, men för loas
uttryck, jag ej ^{varit fullt inne med mig själv} vetat sätta detta
att det gick, som det gick i Simeas,
var visst en obeskrifligt stor nåd.

Att låna jelten, som jag ej mer
behöfver, bevekade mig sadana kän-
slor, som, de må upptagas huru som
helst, jag aldrig vill förneka mig
att hyra mot hvilken människa
som helst. Pappa bad mig väl
att ej låna bort den, men jag ar
öfvertygad om, att han ej menade,

Uppsala den 12 April 1861

Älskade Mamma!

Den äfvenaskande anblicken af den liksom² lifn-
helningen gjorde ett gripande intryck på mig; jag kände, att
ett band grundadt i naturen och nåden ej kan af något upp-
lösas, huru svagt än² tios. begärets styrka hos en djelf ar, och huru
svagt än² därför² tios. enhetens känsla kan utveckla sig. -
Ofta vill man liksom gå² sanningen i förre² och på yttre
förhållanden tillämpa en afstyggelse, som ej annu blifvit en
fulla egendom och som därför² annu fri en djelf ej ar sän-
ning. Huru har jag felat, icke blott emot Mamma, utan
ofta i mitt förhållande till andra sådets vid bekant-
skaper af annan natur än blott tidlig. Sådana själfgjorda
förre², som ej ledas af sanningens och kärlekens anda

En Annika Bergman
Waldemarsvallen.

Kunna ej undgå att misslyckas. Det är härm² i alldels
samma förhållande, som med små barn, när de börja
gå eller som med förol. ungar, som vilja flyga, utan
att annu hafva någon kraft i vingarna. Att laga
dessa för² för annat än hvad de äro leder till
förvining och stort meken för en själf; det är genom
sådant falsk² inbillning, andeligt höghoud och förakt
för andra alstras. Men att, på samma gång man
begriper sina felsteg i detta afseende, se tullen i dess
sanna lys tror jag vara nödvändigt. Sällar man vid
sina första olympale för², så får man ej därför falla
modet, man måste inse sin oduglighet i sig själf, men se sig
om efter det stöd, som ensam kan bära en uppe, och
utan hvilket man alltid, såsom det heter, tager kött
till arm.

Jag har varit något vidlyftig, men hoppas, att
Mamma kanske nu lättare visar arten af mina miss-
gupp. De kunna, om jag ej har orätt, efter min up-
fattning, se från 2de sidan och det är endast detta
jag har velat toka ut, för att något mildare och
milt² ~~kapellingsvår~~ och
mina mango, ohyflade och, ~~om de varit uppfattas~~ så-
rande uttryck.

Känslan forder på en så kär och dyrbär sand-
ning ett kärleksfullt var. Så mycket mera nöd-
ande är det, att ej vara ett sådant mågtig. Portraits
hänger öfver min sang; det väcker erinran och skall ofta
göra det om Mamma afren från förra dagar och detta
åter påminner om mina egna barndoms dagar, då
Guds ande så ofta röde mitt inre. Jag känner och
skall ofta, vid sådana helgale stunder, känna hur
jag näst Guds barmhertighet är skyldig detta ögn-
blick af andens närvaro. Ja, jag längtar tillbaka
till min barndom och ville gärna hafva lemnat
Kunstarens träd ovidvort!

Var god och låt Gustaf veta, att jag tror det
ej vara lönt att hyra sig några andra rum för hosten än
dem jag har - i huset finnes inga att tillgå - ser man, att
man behöfver något mera, så kan man ju få det i huset.

Såväl nu, kär Mamma!

Mammans Wilhelm.

Uppsala d. 12 Sept. 1848.

²
Älskade Mamma!

Jag har mottagit Mammans råd
och sänder² genast några² här till² som

Het Mamma, det band, som fa-
mig vid Angelica är sådant, att de
trängt in i min själs helgedom;
kan ej i tiden mer älska någon
hennes, ehuru jag älskar alla, som
frukta Gud. Sär² jag ej mera
hennes, så Herre Jesu, tag Du en

min kärlek och gif mig Din!

Gud har kallat oss båda med
en hög kallelse och därför är
vår bekantskap såsom en späd
planta, som vid minsta vind-fläkt
drager tillsammans sine blad, den
fordrar en om², ja helig omsorgnad.

Vi hafva båda mycket att lida,
ty mycket måste aftrännas och lutas
i bedröfvelsens ugn, men Gud skall
med sin nådes-nåvarn lindra våra li-
danden. Skall min väg genom lidan-
de blifva annat än korsens och tör-
rens, så Herr Gud, gif mig en
öfverlåtelse vilja, Du vet, hvad som är
mig bäst! Bättre att gå² med tår.

²
fyllt öga men med tillträd² öfver
till Gud är en helig trefred.
Stäveln med såradt samvete.

Jag helar Eder alla,
som hören Gud till. Jag
beder att få gifva Angelica
en helig broderskys i vår al-
dragehigaste tro. Gud vare oss
nådig och gifva oss efter ti-
dens wedermöda i sig ett sa-
ligt återseende!

Med bekämdt hjerta, men
med hopp till Gud
Eder Wilhelm

Jag lägger Mamma på² hjerta,
att låta Angelica läsa den rocken.

Uppsala den 4 Dec, 1781

Kära Mamma!

Innertidigt tacksam är jag för
den helning, jag af Angelica fick, så
som det är undergickande för hjerta
sa^c är det af en styrkande för² en of
tyrlande andel, att se sig ihågkom

ett långt brev skref jag för
några dagar sedan, men ifränder det
icke, emedan de anmen, der vidvordes,
heldu afhandlas muntligen än skriftlig

Tacksam känner jag mig till
Gud, som i Angelica gifvit mig
en vän; måtte han gief bevar
at mig hvad intet på jorden

skulle kunna ersätta.

Hafva vi att lida smärta²
för Christi namns bekännelse, så låtom^o
oss upptaga detta som en salig last.

Jag lemna Angelica här några
verser ur bibeln på fransk.

Que nous ne soyons pas ébranlés
par des afflictions; tu sais toi-même que
nous sommes destinés à cela. Que ton
cœur ne se trouble point; tu auras des
afflictions, ^{dans le monde} mais Jésus a vaincu le monde.

Si Dieu est pour nous, qui sera contre
nous? Qui nous séparera de l'amour
de Christ, dans l'amour duquel nous
nous aimons l'un l'autre? Ni la
mort, ni la vie, ni les choses pré-
sentes, ni les choses à venir.

Vi äro frädda att lida, som

fofarna att flyga; utan sorg någon
glädje, utan, skild någon frid.

Amno en heloning med några
rader ur Johannis och Lefvats!

J'avais plusieurs choses à
te dire, mais je ne veux pas le
faire avec la plume et l'encre;
car j'espère de te voir bientôt,
et nous parlerons de bouche. Sa
paix soit avec toi.

Wilhelm.

Björkefors d. 10. 5.
1862.

Kära Mamma!

Sedan vi nu kommit oss
mera i ordning, är det känt
att sända Mamma en hels-
ning. Håren vi haft många
dagar, så låter och Gud
solen stundom skinna för
oss. Sådant solkens-da-
gar ha vi nu fått
smaka, och är det en nåd
att vara tacksam för sin-
tom det är ett frunt att
skriva med. - Tack

Mamma

Ida har nu en tid varit ganska skrak och
håller symptomerna varit liknande denna sjukdom,
för närmande är hon dock borta, är nu uppe igen,
och mycket roa.

Mammans tillämnade anordning att de nära
släktens Carl och Annie bör bli till omständigt
trefnad. Då ens andeliga lif tynar, är det ^{en} dyrt gäfa
att i wärrens krets kunna underhålla det, samt
Gud gifva, varit omgäns i formen & blefve
ett medel — till ett helning till lyckan
från Mammans tillgifne son

Wilhelm Br.

12
och Hallborg, äro ingvitrade. Hestra kammare
jämte det i närliggande lilla köket kunna ända
vara till Henrikas och hennes jingfurs disponition.

Neder aväningen har derför varit warit tänkt
att inrätta så, att rummet närmast M. Dahlberg
blefve liggrum och varit nuvarande förmatställe
matställe, äfven om jag skulle förflytta alla mina kontor
genom till neder kontoret, så att derigenom 4:5
rum skulle kunna iordningställas. ^{och} ^{den} aväningen

Mamma frågar om några snygglädda
bör upptagas; angelika tror ej, att det skall be-
höfvas; emellertid kunde det vara bra, om Mamma
med ledning af förteckningen af snygglädda i Bo-
uppteckningen och då det bli närmare bestämde,
hur många som komma upp, ungefärligen
beräknade, hvad som kan behöfvas. Hvad
som ware utmärkt bra att få upp ware en mängd
afslädda kläder så linne som ylles till utdelning
m. bl. a. fattiga begärande. Deras antal är stor.
Som jag hör, är Mammans ~~och~~ föräld dock ha
redan väl mycket anlitadt i detta full som
mycket annat; kanske skulle man kanske få
köpa någostädes till billigt pris.

I Neder-Tomså församling har en elakartad
feber nu länge varit; mängden af de dörande är ut-
ordentligt stor; endast enstaka full deraf hafva y-
ty närmare varit drabbade; kanske är det densamma
hvarem stor omtaladt i tidningarna från Petersburg.

10
Mamma!
Mamma!
Mamma!

Min kära Mamma!

Tack för Mammans välkomna
bref af den 17 d^o, genom det och broderns sista
meddelanden har jag fått mera del af hemmets
närvarande eller närmare blifvande utseende, då om
allt tycks vara starkt under en förändrad gestalt-
ning. Hätte det band af inbördes inre släktskap,
som varit en stark föräningslänk, mellan oss icke
upplösas genom tidliga yttre förändringar! Det skall
blifva kärnt att holla eder välkomna hit i tom-
mar. Angående samtligas logerande, har jag det
ej skall vara utrymme; Håmpligast tyckes mig
dock att mamma loge nedre kvaningen, såsom
Mamma i tommas yttrade, dels för att icke vara be-
svärad af några trappor, då ju ännu icke Mam-
mas för en fullkomligt återställt, dels också för lilla
Agnes skull, hvars vändtrösk behöfr ett afstängt,
ensligt rum. Vi hafva redan större delen af
vintern, both deruppe, och äro vi nöjda med de tre
sammanshängande rummen där, i hvilka äfven Ida

Enom Hårens fridh för all-
gott han gjord sin barn
och all faderlig kärlek
han haft för oss!

Jag var borta, när
telegrammen kom och strä-
de underrättelsen mig först
onndags morgon ju² Märby.
Angelica uppskakades hastig²
när jag meddelade telegrammen.
 dock tra jag ej, att hon blev
stygnes tillit något kropp-
ligt mela, chummt stygnes
är mycket oväls,
-

Mamma var, som efterfråg-
förerna oss i allmänhet med
att vinn del i det him-
meliska!

Angelica och Fela stunda
Mamma sin heltnings och
önska med mig att snart
fa² något brev från² Mamma
Mammans tillgifne sin

Wilhelm O.

Byrkfors d. 1 Febr. 1866

Heltnings- till systrarna

Min kärn Mamma

Med smärta haf
vi mottagit beskedet om
Pappas död. Gud, som
vara öfver i sin hand,
nog den rätta stunden,
en stor taknad är det
dock, att hans lif nu
skulle borttagas från tiden
I lifen något ord från
hans dödsbänk, så lät oss
del deraf! Gud löse

för att modigt omvända!
Det är skönt att få tacka
att frakten är ett för
oss alla Gud velsigne
Eder alla Jag sluter
Eder till mitt hjerta, så
som jag beder, att alltid
få vara innesluten i Eder
högkonst och kärlek —

Skulle Mamma vilja
vara god och köpa och
uppsända ännu 28 alnar
af samma mattsort, som
köptes vid Mörorget, för
att kunna använda den

Jag skulle vilja vara god och köpa och uppsända ännu 28 alnar af samma mattsort, som köptes vid Mörorget, för att kunna använda den

i salen, samt 3re par
formak, samt 3re par
gardiner, mörkblå med
bruna ornamenter i de
mögligt liten de som finnas här förut
monster. Till maten
uppköpande torde af
70 R. Angelica vill a
vända pengarna, som hon
till detta ändamål,
uppför jag denna summa
i Björkefors conto.
Helsa och tacka E
för hans bref.

Mammans Wilhelmina